COMITETUL DE MONITORIZARE AL PROGRAMULUI REGIONAL SUD-MUNTENIA 2021-2027

DECIZIE

Nr. 11 din 12 iulie 2023

privind completarea și aprobarea *Metodologiei de selectare a criteriilor de eligibilitate și selecție a proiectelor finanțate prin Programul Regional Sud – Muntenia 2021 – 2027*

Având în vedere necesitatea completării și aprobării *Metodologiei de selectare a criteriilor de eligibilitate și selecție a proiectelor finanțate prin Programul Regional Sud-Muntenia 2021-2027* în vederea corelării cu prevederile Ordonanței de Urgență nr. 23/2023 privind instituirea unor măsuri de simplificare și digitalizare pentru gestionarea fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027, precum și cu prevederile art.73, paragraful 2, lit.i din Regulamentul UE nr.1060/ 2021,

În temeiul articolului 4, alineatul 2, litera (a) din Regulamentul de Organizare și Funcționare a Comitetului de Monitorizare a Programului Regional Sud-Muntenia,

Comitetul de Monitorizare a Programului Regional Sud-Muntenia adoptă prezenta

DECIZIE:

Art. 1 – Se completează și se aprobă Metodologia de selectare a criteriilor de eligibilitate și selecție a proiectelor finanțate prin Programul Regional Sud-Muntenia 2021-2027;

Art.2 - Metodologia de selectare a criteriilor de eligibilitate și selecție a proiectelor finanțate prin Programul Regional Sud-Muntenia 2021-2027 completată este prezentată în Anexa 1, care face parte integrantă din prezenta decizie.

PREȘEDINTE
Comitetul de Monitorizare al Programului Regional Sud-Muntenia 2021-2027

Liviu Gabriel MUȘAT
Director General Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Muntenia

MUSAT LIVIU-GABRIEL
Digitally signed by MUSAT LIVIU-GABRIEL
Date: 2023.07.21 13:06:55 +03'00'

Programul Regional Sud Muntenia 2021 - 2027

Cod CCI nr. 2021RO16RFPR004

Decizia C (2022) 7253/07.10.2022

Metodologie și criterii de selecție a proiectelor

Document aprobat de Comitetul de Monitorizare la data de 12 iulie 2023

Cadrul legal

Pornind de la prevederile articolului 73 din Regulamentul (UE) 2021/1060[1] de stabilire a unor dispoziții comune, propunerea de criterii de selecție a Programului Regional Sud Muntenia 2021-2027 respectă prevederile Anexei XI a regulamentului menționat mai sus care, printre fundamentele sistemelor de management și control ale Programului, necesită prezența unor criterii și proceduri adecvate pentru selectarea operațiunilor.

Articolul 73 din Regulamentul (UE) 2021/1060, împărțit în două alineate, reglementează selecția operațiunilor de către Autoritatea de Management al Programului, cu condiția ca:

„(1). Pentru selectarea operațiunilor, Autoritatea de Management stabilește și aplică criterii și proceduri nediscriminatorii și transparente, garantează accesibilitatea persoanelor cu dizabilități, garantează egalitatea de gen și ține cont de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, de principiul dezvoltării durabile. și politica de mediu a Uniunii, în conformitate cu articolul 11 și cu articolul 191, alineatul (1) din TFUE. Criteriile și procedurile asigură că operațiunile care urmează să fie selectate sunt prioritizate pentru a maximiza contribuția finanțării Uniunii la atingerea obiectivelor programului.

(2). La selectarea operațiunilor, Autoritatea de Management:

(a) se asigură că operațiunile selectate sunt compatibile cu programul, inclusiv în ceea ce privește coerența lor cu strategiile relevante care stau la baza programului, precum și că contribuie efectiv la îndeplinirea obiectivelor specifice ale programului;

(b) se asigură că operațiunile selectate care intră în domeniul de aplicare al unei condiții favorizante sunt compatibile cu strategiile și documentele de planificare corespunzătoare stabilite pentru îndeplinirea respectivei condiții favorizante;

(c) se asigură că operațiunile selectate prezintă cel mai bun raport între cuantumul sprijinului, activitățile desfășurate și îndeplinirea obiectivelor;

(d) verifică dacă beneficiarul dispune de resursele și mecanismele financiare necesare pentru a acoperi costurile de funcționare și întreținere aferente operațiunilor care includ investiții în infrastructură sau investiții productive, în vederea asigurării sustenabilității financiare a acestora;

(e) se asigură că operațiunile selectate care intră sub incidența Directivei 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului(51)fac obiectul unei evaluări a impactului asupra mediului sau al unei proceduri de verificare și că evaluarea soluțiilor alternative a fost luată în considerare în mod corespunzător, pe baza cerințelor directivei respective;

(f) se asigură că, în cazul în care operațiunile au început înainte de data depunerii unei cereri de finanțare la autoritatea de management, legislația aplicabilă a fost respectată;

(g) se asigură că operațiunile selectate intră în domeniul de aplicare al fondului în cauză și sunt atribuite unui tip de intervenție;

[1] *Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 care conține dispozițiile comune aplicabile Fondului European de Dezvoltare Regională, Fondului Social European Plus, Fondului de Coeziune, Fondului pentru o tranziție justă, Fondul pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și normele financiare aplicabile acestor fonduri și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru gestionarea frontierelor și politica de vize.*

(h) se asigură că operațiunile nu includ activități care au făcut parte dintr-o operațiune care este relocată în conformitate cu articolul 66 sau care ar constitui un transfer al unei activități productive în conformitate cu articolul 65 alineatul (1) litera (a);

(i) se asigură că operațiunile selectate nu fac în mod direct obiectul unui aviz motivat al Comisiei cu privire la o încălcare în temeiul articolului 258 din TFUE care pune în pericol legalitatea și regularitatea cheltuielilor sau desfășurarea operațiunilor;

(j) asigură imunizarea la schimbările climatice a investițiilor în infrastructură care au o durată de viață preconizată de cel puțin cinci ani".

Din punctul de vedere a abordării metodologice, pentru a asigura respectarea deplină a prevederilor articolelor 9 și 73, menționate anterior, din Regulamentul cuprinzând prevederi comune, respectarea tipurilor de acțiuni ale Programului și pentru a se asigura că operațiunile sunt selectate pe baza unor criterii care să permită realizarea celei mai bune relații între cuantumul sprijinului, activitățile întreprinse și atingerea obiectivelor, demersul urmat a identificat cel mai eficient nivel de programare la care să se aplice prevederile de reglementare, ținând cont ține cont de natura lor.

La realizarea acestei metodologii au fost avute în vedere și prevederile articolului 5 din OUG nr.23/ 2023 de instituire a unor măsuri de simplificare și digitalizare[2], care reglementează aspecte legate de evaluarea tehnică și financiară legate de numărul criteriilor și subcriteriilor utilizate pentru evaluare, digitalizarea acestora, necesitatea unui algoritm de stabilire a punctajelor și calificativelor, praguri de calitate și excelență.

2. Abordarea metodologică

Metodologia și criteriile de selecție a proiectelor în cadrul Programului Regional Sud-Muntenia 2021-2027 vor asigura faptul că proiectele ce urmează a fi selectate vor maximiza contribuția finanțării din partea Uniunii Europene la îndeplinirea obiectivelor Programului.

În ceea ce privește domeniul mediului, aspectele prevăzute de Regulamentul (UE) 2021/1060 care tratează acest subiect sunt interdependente. De aceea, în cadrul prezentei metodologii cerințele cu privire la aspectele de mediu au fost grupate într-un singur subcapitol, pentru a reliefa importanța, legătura și impactul pe care îl au noile concepte referitoare la protecția mediului.

2.1 Verificarea conformității cu principiile în temeiul art. 73 paragraful 1

Respectarea principiilor orizontale cuprinse în articolul 9 și a prevederilor de reglementare prevăzute la paragraful 1 al articolului 73, nediscriminare, transparență, accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități, egalitate de gen, respectarea Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, dezvoltare durabilă și politica Uniunii privind mediul menționate la începutul documentului, vor fi asigurate în moduri care pot include:

• respectarea legislației comunitare și naționale relevante;

• aplicarea normelor îndeplinite avute în vedere în contextul condițiilor favorizante prevăzute în tabelul 12 din Programul Regional Sud-Muntenia 2021 – 2027;

• utilizarea criteriilor de selectare la nivelul acțiunilor indicative, acolo unde este relevant.

În ceea ce privește detalierea procesului de verificare:

[2] *Ordonanța de Urgență nr.23 din 12 aprilie 2023 privind instituirea unor măsuri de simplificare și digitalizare pentru gestionarea fondurilor europene aferente politicii de coeziune 2021-2027*

• **Respectarea principiului transparenței** va fi asigurată prin aplicarea legislației comunitare și naționale relevante privind transparența decizională precum și prin punerea în aplicare a prevederilor articolului 49 din Regulamentul (UE) 2021/1060, în materie de transparență a procedurii administrative, implementarea fondurilor și comunicarea privind programele.

Respectarea principiului transparenței în selecție va fi garantată prin:

✓ documentarea adecvată a fazelor de evaluare a operațiunilor prin utilizarea sistemului informatic de management și control al Programului, acolo unde este posibil;

✓ înființarea de comisii de evaluare a operațiunilor, care să garanteze competența și independența față de operațiunile de evaluat;

✓ utilizarea unor proceduri explicite de comunicare a rezultatelor evaluărilor către potențialii beneficiari cu indicarea motivelor acceptării sau respingerii cererilor.

În ceea ce privește comunicarea și vizibilitatea criteriilor de selecție, implementarea principiului se va asigura prin:

- ✓ publicarea în consultare publică a ghidurilor solicitantului, care să conțină o descriere a criteriilor de selecție adoptate, pe website-ul Programului Regional Sud-Muntenia 2021 – 2027 (http://www.2021-2027.adrmuntenia.ro);
- ✓ colectarea tuturor sugestiilor și observațiilor primite, centralizarea acestora și consolidarea în forma finală a ghidului solicitantului, ce va fi mai apoi suspusă aprobării Comitetului de Monitorizare a Programului Regional Sud-Muntenia;
- ✓ publicarea ghidului solicitantului, aprobat de Comitetul de Monitorizare, website-ul Programului Regional Sud Muntenia 2021 – 2027 (http://www.2021-2027.adrmuntenia.ro), pentru a asigura cea mai largă diseminare și a ajunge la toți potențialii beneficiari.

În acest sens, apelurile de proiecte vor fi lansate în concordanță cu prevederile art. 49, punctul 2 al Regulamentului (UE) nr.1060/ 2021. Astfel, Autoritatea de Management a Programului Regional Sud-Muntenia va publica pe site-ul web al Programului Regional Sud Muntenia 2021 - 2027 un calendar al apelurilor planificate, aferent atât apelurilor competitive cât și celor necompetitive.

• **Respectarea principiului accesibilității** pentru persoanele cu dizabilități va fi garantată prin includerea unei trimiteri explicite în ghidurile solicitantului la drepturile persoanelor cu dizabilități (deci la Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, UNCRPD) și prin oferirea, acolo unde este cazul, de punctaj prin criteriile de selecție, pentru acele proiecte care conțin soluții suplimentare față de obligațiile prevăzute de către legislația în vigoare, pentru asigurarea accesibilizării spațiilor publice pentru persoanele cu dizabilități.

• **Respectarea principiului egalității de gen** va fi garantată prin utilizarea criteriilor de selecție pentru proiectele care garantează egalitatea între bărbați și femei.

• **Îndeplinirea obligațiilor relevante prevăzute în Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene** (CDPD) va fi asigurată prin desemnarea unui reprezentant al Autorității de Management a Programului Regional Sud Muntenia care este responsabil cu respectarea principiului nediscriminării și care păstrează legătura cu Punctul Național de Contact pentru implementarea CDPD a ONU stabilit în cadrul MIPE, în concordanță cu prevederile raportului de autoevaluare a condiției favorizante relevante. De asemenea, Direcția Cooperare Europeană și

Internațională - Punctul Național de Contact pentru implementarea CDPD a ONU, din cadrul MIPE, este membru cu drepturi depline în cadrul Comitetului de Monitorizare a Programului Regional Sud Muntenia 2021 – 2027.

• **Respectarea principiului dezvoltării durabile** și a politicii Uniunii Europene în materie de mediu va fi garantată prin aplicarea legislației comunitare și naționale relevante și prin aplicarea unor criterii de eligibilitate, evaluare și după caz, de prioritizare, menite să stimuleze contribuția proiectelor către o tranziție ecologică. În special, contribuția proiectelor va fi verificată prin respectarea principiului „*Do No Significant Harm (A nu prejudicia semnificativ)*", astfel cum este prevăzut în cadrul subcapitolului dedicat aspectelor de mediu.

2.2 Verificarea respectării prevederilor art. 73 paragraful 2

În vederea conformității cu prevederile art.73, punctul 2, din Regulamentul (UE) nr.1060/2021, ghidul solicitantului va fi instrumentul în baza căruia se lansează apelurile de proiecte pentru perioada de programare 2021-2027, ale cărui aspecte esențiale derivă din Programul Regional Sud Muntenia 2021-2027 și care detaliază condițiile specifice de accesare a finanțării pentru fiecare obiectiv specific. În cadrul fiecărui ghid vor fi incluse criterii de eligibilitate și de selecție în vederea verificării corelării și coerenței cu cerințele specificate în cadrul articolului nr.73, punctul 2 din Regulamentul (UE) nr.1060/2021.

Pentru gestionarea întregului proces de selectare a operațiunilor și pentru a garanta aplicarea în timp util a criteriilor de eligibilitate și selecție prevăzute în cadrul ghidului solicitantului, în cadrul Autorității de Management funcționează Serviciul Evaluare, Selecție și Contractare PR Sud-Muntenia care va urmări:

- prioritizarea operațiunile selectate, astfel încât să se maximizeze contribuția finanțării din partea Uniunii Europene la îndeplinirea obiectivelor programului;
- compatibilitatea operațiunilor selectate cu programul, inclusiv în ceea ce privește coerența lor cu strategiile relevante care stau la baza programului, precum și contribuția la îndeplinirea obiectivelor specifice ale programului;
- garantarea accesibilizării prin operațiunile selectate pentru persoanele cu handicap și egalitatea de gen și țin seama de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, de principiul dezvoltării durabile și de politica Uniunii în domeniul mediului, în conformitate cu articolul 11 și cu articolul 191 alineatul (1) din TFUE;
- concordanța operațiunilor selectate cu obiectivul de promovare a dezvoltării durabile, astfel cum este prevăzut la articolul 11 din TFUE, ținând seama de obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, de Acordul de la Paris și de principiul de „ a nu prejudicia în mod semnificativ".

În ceea ce privește respectarea prevederilor articolului 73, paragraful 2, litera c, pentru a asigura cel mai bun raport între cuantumul sprijinului, activitățile desfășurate și îndeplinirea obiectivelor, în cazul în care nu se poate introduce un criteriu referitor la eficiența costurilor, criteriile/ aspectele relevante care vor fi avute în vedere pentru a asigura acest raport sunt cele referitoare la contribuția operațiunii la realizarea obiectivelor specifice aferente priorităților programului, corelarea bugetului cu activitățile, obiectivele propuse prin proiect, precum și calitatea documentației tehnice/ planului de afaceri.

De asemenea, în ceea ce privește respectarea prevederilor articolului 73, alineatul (2), litera (i), la nivelul Serviciului Evaluare, Selecție și Contractate PR Sud-Muntenia au fost desemnate o persoană de contact și un înlocuitor responsabile cu primirea, din partea MIPE, a avizelor motivate ale Comisiei cu privire la o încălcare în temeiul articolului 258 din TFUE care pune în pericol legalitatea și regularitatea cheltuielilor sau desfășurarea operațiunilor, pentru a se asigura că operațiunile selectate nu fac obiectului unui astfel de aviz.

2.3. Criterii referitoare la egalitatea de gen, nediscriminare și dezvoltare durabilă

În conformitate cu aspectele prezentate în cadrul Programului Regional Sud Muntenia 2021 – 2027, va fi introdus în ghidul solicitantului un criteriu de eligibilitate cu privire la respectarea egalității de gen, a nediscriminării și dezvoltării durabile și va ține seama de prevederile legislației în vigoare. Acest criteriu va fi evaluat de un evaluator tematic, ce deține competențe specifice principiului egalității de gen, a nediscriminării și a dezvoltării durabile, mediului. Neîndeplinirea acestui criteriu de eligibilitate va avea ca finalitate excluderea de la finanțare a proiectului respectiv.

Mai mult decât atât, în grila de evaluare va fi prevăzut un criteriu privind egalitatea de gen, nediscriminare și dezvoltare durabilă conform căruia proiectele vor fi punctate in măsura în care vor avea incluse măsuri suplimentare față de cerințele minime legale.

Totodată, Autoritatea de Management a Programului Regional Sud Muntenia 2021 - 2027 va promova utilizarea strategică a achizițiilor publice pentru sprijinirea obiectivelor strategice (inclusiv specializarea profesională pentru a crește capacitatea administrativă).

Beneficiarii vor fi încurajați să acorde o atenție mai mare calității și ofertelor avantajoase din punct de vedere economic. Acolo unde este posibil, aspectele de mediu (de ex. criterii de achiziții publice verzi) vor fi incluse în procedurile de achiziții publice.

2.4 Respectarea principiilor și abordarea aspectelor legate de mediu

Primul aspect de mediu tratat la nivelul Programului Regional Sud Muntenia 2021-2027 a fost acela de a asigura un nivel înalt de protecţie a mediului şi de a contribui la integrarea consideraţiilor cu privire la mediu în pregătirea şi adoptarea programului, în scopul promovării dezvoltării durabile, prin efectuarea unei evaluării de mediu.

Astfel, în cadrul etapei de elaborare a programului, a fost realizat procesul de Evaluare Strategică de Mediu – SEA, în conformitate cu prevederile Hotarârii Guvernului nr. 1076/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri şi programe. Procesul s-a încheiat cu emiterea Avizului de Mediu nr. 87/18.04.2022. În procesul de pregătire a ghidurilor solicitantului, Autoritatea de Management pentru Programul Regional Sud Muntenia va lua în calcul, acolo unde va fi cazul, recomandările propuse în Raportul de Mediu pe baza căruia a fost obținut Avizul de Mediu nr.87/ 18.04.2022.

În cadrul politicii de coeziune pentru perioada de programare 2021-2027 sunt introduse concepte noi cu privire la abordarea aspectelor de mediu. Astfel, elementele de noutate se referă la respectarea principiului de ”**A nu prejudicia în mod semnificativ**” (do no significant harm – DNSH) și la asigurarea **imunizării la schimbările climatice**.

Principiul DNSH, în contextul politicii de coeziune, este introdus prin Regulamentul (UE) 2021/1060 care prevede că, în contextul eforturilor împotriva schimbărilor climatice, Fondurile ar trebui să sprijine activități care respectă standardele și prioritățile climatice și de mediu ale Uniunii și nu ar trebui să prejudicieze în mod semnificativ obiectivele de mediu în temeiul art. 17 din Regulamentul (UE) 2020/852.

De asemenea, în temeiul punctului 4 al art. 9 din același Regulament, se definește că obiectivele Fondurilor sunt urmărite în conformitate cu obiectivul de promovare a dezvoltării durabile, în temeiul articolului 11 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), ținând cont de obiectivele de dezvoltare durabilă, Acordul de la Paris și principiul „A nu prejudicia în mod semnificativ”.

Totodată, potrivit prevederilor articolului 73, alineatul 2, punctele (e) și (j) din Regulamentul (UE) 2021/1060, autoritatea de management:

- se asigură că operațiunile selectate care intră sub incidența Directivei 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului (51) fac obiectul unei **evaluări a impactului asupra mediului** sau al unei proceduri de verificare și că evaluarea soluțiilor alternative a fost luată în considerare în mod corespunzător, pe baza cerințelor directivei respective;
- asigură **imunizarea la schimbările climatice a investițiilor** în infrastructură care au o durată de viață preconizată de cel puțin cinci ani.

În acest context, pentru a se alinia cerințelor de mediu la nivel european, Autoritatea de Management pentru Programul Regional Sud-Muntenia se va asigura, la selectarea operațiunilor, de respectarea următoarelor aspecte privind mediul:

- conformitatea cu principiul DNSH;
- imunizarea la schimările climatice;
- realizarea evaluării impactului asupra mediului, acolo unde este cazul.

2.4.1 Principiul de „a nu prejudicia în mod semnificativ” trebuie interpretat în sensul articolului 17 din Regulamentul (UE) 2020/852 privind instituirea unui cadru de facilitare a investițiilor durabile (Regulamentul privind Taxonomia), care definește noțiunea de „prejudiciere în mod semnificativ” pentru șase obiective de mediu, respectiv:

1. Se consideră că o activitate prejudiciază în mod semnificativ atenuarea schimbărilor climatice în cazul în care activitatea respectivă generează emisii semnificative de gaze cu efect de seră (GES);

2. Se consideră că o activitate prejudiciază în mod semnificativ adaptarea la schimbările climatice în cazul în care activitatea respectivă duce la creșterea efectului negativ al climatului actual și al climatului preconizat în viitor asupra activității în sine sau asupra persoanelor, asupra naturii sau asupra activelor;

3. Se consideră că o activitate prejudiciază în mod semnificativ utilizarea durabilă și protejarea resurselor de apă și a celor marine în cazul în care activitatea respectivă este nocivă pentru starea bună sau pentru potențialul ecologic bun al corpurilor de apă, inclusiv al apelor de suprafață și subterane, sau starea ecologică bună a apelor marine;

4. Se consideră că o activitate prejudiciază în mod semnificativ economia circulară, inclusiv prevenirea generării de deșeuri și reciclarea acestora, în cazul în care activitatea respectivă duce la ineficiențe semnificative în utilizarea materialelor sau în utilizarea directă sau indirectă a resurselor naturale, la o creștere semnificativă a generării, a incinerării sau a eliminării deșeurilor, sau în cazul în care eliminarea pe termen lung a deșeurilor poate cauza prejudicii semnificative și pe termen lung mediului;

5. Se consideră că o activitate prejudiciază în mod semnificativ prevenirea și controlul poluării în cazul în care activitatea respectivă duce la o creștere semnificativă a emisiilor de poluanți în aer, apă sau sol;

6. Se consideră că o activitate economică prejudiciază în mod semnificativ protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor în cazul în care activitatea respectivă este nocivă în mod semnificativ pentru condiția bună și reziliența ecosistemelor sau nocivă pentru stadiul de conservare a habitatelor și a speciilor, inclusiv a celor de interes pentru Uniune.

În cadrul Programului Regional Sud Muntenia 2021 – 2027, procesul de verificare a conformității cu principiul mai sus menționat se desfășoară în două etape, respectiv în etapa de elaborare a programului și în cea de implementare/ selectare a proiectelor.

În ceea ce privește respectarea principiului DNSH pentru etapa de elaborare a programului, AM Sud Muntenia a elaborat o evaluare a fiecărei acțiuni indicative din cadrul fiecărui obiectiv specific din cadrul Programului

Regional Sud Muntenia, în conformitate cu *Orientările tehnice privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”* în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de Redresare și Reziliență, analiză ce a fost aprobată de către Comisia Europeană în calitate de document conex al Programului Regional Sud Muntenia 2021-2027.

Analiza a constat în evaluarea celor șase obiective de mediu, așa cum sunt interpretate la articolul 17 din Regulamentul (UE) 852/2020, pentru fiecare acțiune indicativă cuprinsă în Programul Regional Sud Muntenia 2021-2027.

Evaluarea efectelor asupra celor șase obiective de mediu menționate mai sus a avut la bază listele de verificare și exemplele privind modul de punere în aplicare a evaluării conform principiului DNSH cuprinse în Ghidul oferit de COM în luna februarie 2021.

Deși toate acțiunile indicative au fost evaluate conform principiului DNSH, o abordare simplificată a fost adoptată în cazul măsurilor pentru care s-a considerat că nu au niciun impact previzibil sau ar putea avea un impact previzibil nesemnificativ asupra tuturor celor șase obiective de mediu sau asupra unora dintre acestea.

În ceea ce privește etapa de selectare a proiectelor, Autoritatea de Management a Programului Regional Sud Muntenia a prevăzut două aspecte privind respectarea principiului DNSH la nivelul Ghidului Solicitantului pentru fiecare apel de proiecte.

În primul rând, la nivelul Ghidului Solicitantului va fi introdus un criteriu de eligibilitate a proiectului și activităților referitor la respectarea principiului DNSH.

Acest criteriu se referă la includerea în cererea de finanțare și în documentația tehnică sau planul de afaceri/alte documentații prevăzute în ghidul solicitantului (în funcție de activitățile prevăzute în proiecte: constructii, dotări), acolo unde este cazul, a măsurilor identificate în analiza principiului DNSH efectuată la nivelul Programului Regional Sud Muntenia 2021-2027.

În grila de evaluarea tehnică și financiară va exista și un criteriu/ subcriteriu de selecție care va urmări punctarea proiectelor care propun măsuri suplimentare față de cerințele minime legale care au un impact minim sau nesemnificativ asupra mediului. Evaluatorul care deține expertiză de specialitate în domeniul mediului va analiza corelarea măsurilor cu privire la respectarea principiului DNSH cu specificul și activitățile propuse prin proiect.

În al doilea rând, pentru îndeplinirea cerinței privind respectarea principiului DNSH, în ghidul solicitantului va fi introdusă obligativitatea depunerii, odată cu cererea de finanțare, a unei Declarații pe propria răspundere prin care solicitantul își asumă respectarea cerințelor și măsurilor referitoare la principiul DNSH. Această declarație este o anexă a ghidului solicitantului și cuprinde aspectele și eventualele măsuri referitoare la obiectivele de mediu evaluate și prevăzute în Analiza DNSH elaborată de Autoritatea de Management a Programului Regional Sud Muntenia și aprobată de Comisia Europeană odată cu aprobarea Programului Regional Sud Muntenia 2021-2027.

Evaluatorul care deține expertiză de specialitate în domeniul mediului va evalua și corelarea informațiilor din cererea de finanțare, documentația tehnică/plan de afaceri/ alte documentații solicitate prin ghid cu cele din Declarația pe propria răspundere cu privire la respectarea principiului DNSH și modalitatea de îndeplinire a măsurilor propuse.

2.4.2 Criterii asigurarea la imunizării la schimbările climatice

Pentru îndeplinirea acestei cerințe, la nivelul ghidului solicitantului va fi introdus un criteriu de eligibilitate privind asigurarea imunizării la schimbările climatice pentru acele proiecte în infrastructură care au o durată de viață preconizată de, cel puțin, cinci ani. În acest sens, solicitantul va depune, odată cu cererea de finanțare, o documentație privind imunizarea la schimbările climatice.

Scopul acestei documentații este evaluarea impactului proiectului în ceea ce privește cantitatea de emisii de gaze cu efect de seră și capacitatea de reziliență în fața schimbărilor climatice.

Această documentația integrează măsurile de *atenuare* și de *adaptare* la schimbările climatice în dezvoltarea proiectelor de infrastructură și va fi întocmită având la bază o metodologie anexată ghidului solicitantului. Documentația va fi analizată în etapa de evaluare tehnică și financiară de către un expert care deține expertiză de specialitate în domeniul mediului.

Concluziile documentației privind imunizarea la schimbările climatice vor fi incluse în cererea de finanțare și documentația tehnică/ plan de afaceri/ alte documentații solicitate prin ghid, iar acest aspect va fi analizat de către evaluatorul care deține expertiză de specialitate în domeniul mediului.

În grila de evaluare tehnică și financiară vor exista și criterii de selecție potrivit cărora proiectele vor fi punctate în funcție de contribuția acestora la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (pentru faza de atenuare a schimbărilor climatice), dar și în funcție de capacitatea de reziliență în fața schimbărilor climatice (pentru faza de adaptare la schimbările climatice).

2.4.3 Criterii cu privire la evaluarea impactului asupra mediului

Cu privire la evaluarea impactului asupra mediului, în ghidul solicitantului va fi introdus un criteriu de eligibilitate cu privire la obligativitatea unei evaluări a impactului asupra mediului sau a unei proceduri de verificare, în conformitate cu prevederile Legii nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, pentru acele proiecte care necesită o astfel de evaluare. Astfel, prin ghid se va solicita depunerea documentului emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului care dovedește îndeplinirea acestui criteriu de eligibilitate. Acest document va fi verificat de un expert din cadrul Serviciului Evaluare, Selecție și Contractare PR Sud-Muntenia.

În concluzie, aspectele privind respectarea și protecția mediului înconjurător vor fi tratate la nivelul ghidul solicitantului, astfel:

- includerea criteriilor de eligibilitate referitoare la procedura de evaluare a impactului asupra mediului, respectarea principiului DNSH, asigurarea imunizării la schimbările climatice;
- includerea în grila de evaluare tehnică și financiară a unui criteriu de selecție privind existența măsurilor suplimentare care au un impact minim sau nesemnificativ asupra mediul;
- includerea în grila de evaluare tehnică și financiară a unor criterii de selecție privind contribuția proiectelor la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și la capacitatea de adaptare în fața schimbărilor climatice;
- criteriile din grila de evaluare tehnică și financiară referitoare la mediu vor fi analizate de un evaluator cu expertiză de specialitate în domeniul mediului;
- este obligatorie depunerea tuturor documentelor privitoare la aspectele de mediu, solicitate prin ghid;
- dacă, până în etapa de contractare, documentele menționate mai sus, privitoare la aspectele de mediu, nu sunt prezentate, proiectele în cauză vor fi excluse de la finanțare.

În cele ce urmează este prezentat extras din grila de evaluare tehnică și financiară în care sunt reflectate criteriile de selecție (pentru care se acordă punctaj).

Extras Grila de evaluare tehnică și financiară (extras doar pentru aspectele de mediu)

Criteriu evaluare	Limite punctaj acordat	Punctaj evaluator de mediu	Observații/ Detaliere acordare punctaj
Contributia proiectului la neutralitatea climatică			
Proiectul determină o reducere a emisiilor de echivalent CO2 în aria de studiu a proiectului ≥ 3%, fără a genera o creștere a acestor emisii			

în afara ariei de studiu			
Proiectul determină o reducere a emisiilor de echivalent CO2 în aria de studiu a proiectului între 2% și 3%, fără a genera o creștere a acestor emisii în afara ariei de studiu			
Proiectul determină o reducere a emisiilor de echivalent CO2 în aria de studiu a proiectului între 1% și 2%, fără a genera o creștere a acestor emisii în afara ariei de studiu			
Contributia proiectului la reziliența în fața schimbărilor climatice			
Proiectul prezintă capacitate ridicată de adaptare în fața schimbărilor climatice			
Proiectul prezintă capacitate medie de adaptare în fața schimbărilor climatice			
Proiectul prezintă capacitate scăzută de adaptare în fața schimbărilor climatice			
Proiectul propune măsuri suplimentare față de cerințele minime legale care au un impact minim sau nesemnificativ asupra mediului			

3. Constituirea și structura criteriilor de selecție a proiectelor

Din punct de vedere metodologic, criteriile de eligibilitate și selecție, ce urmează a fi aplicate acțiunilor Programului Regional Sud Muntenia 2021 – 2027, sunt împărțite în următoarele tipuri:

1. **Eligibilitatea solicitantului**;
2. **Eligibilitatea investițiilor și a activităților proiectului;**
3. **Eligibilitatea cheltuielilor**.

3.1 Criterii de selecție pentru instrumente financiare

Pentru diferite acțiuni indicative din cadrul obiectivelor specifice ale Programului Regional Sud Muntenia 2021 – 2027 se are în vedere utilizarea unui instrument financiar prin care se combină grantul nerambursabil cu imprumutul.

Criteriile de selecție care vor fi utilizate pentru selecția destinatarilor finali, prin instrumente financiare, vor fi elaborate de către administratorii instrumentelor financiare pe baza indicațiilor ce vor fi furnizate de către Autoritatea de Management în documentele de licitație și/sau Acord Cadru, în conformitate cu criteriile adoptate pentru granturi.

În sfârșit, trebuie menționat că, pentru selecția managerilor de fond pentru instrumentele financiare, Autoritatea de Management se va referi la articolul 59 din cadrul Regulamentului 1060/2021 privind dispozițiile comune.

3.2 Criteriile de selecție pentru dezvoltare teritorială

În conformitate cu prevederile articolelor 28 și 29 din cadrul Regulamentului privind dispozițiile comune, dezvoltarea teritorială integrată este sprijinită prin intermediul Strategiilor Integrate de Dezvoltare Teritorială (SIDT).

Programul Regional Sud Muntenia 2021-2027 continuă trendul din actuala perioadă de programare, respectiv finanțarea proiectelor de dezvoltare teritorială în baza SIDT, care vor îngloba obiective specifice din, cel puțin, două obiective de politică și se vor alinia cerințelor art.29 din Regulamentul privind dispozițiile comune. Astfel, obiectivele specifice relevante sunt b(vii), b(viii), e(i) și e(ii).

Proiectele vor fi selectate de către Autoritatea Teritorială în baza cuprinderii lor în cadrul Strategiilor Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU)/Strategiilor Integrate Dezvoltare Județeană (SIDJ), precum și în baza unei analize multicriteriale având ca factori teritoriile acoperite, grupurile țintă, contribuția proiectului la obiectivul SIDU/SIDJ, sinergia cu documentele strategice relevante și sinergia cu strategiile de cooperare europeană.

Autoritățile Teritoriale vor avea rolul de implementare a SIDU/SIDJ, de selectare și prioritizare a proiectelor din strategii, precum și de avizare a conformității proiectelor individuale ce urmează a fi depuse spre finanțare cu prevederile SIDU/SIDJ.

Autoritatea de Management a Programului Regional Sud Muntenia 2021 – 2027 va organiza un apel dedicat strategiilor care vor fi depuse la Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud Muntenia pentru verificarea atât a conformității cu prevederile art.29, în baza unei grile de admisibilitate, cât și a abordării integrate a strategiilor, în baza unei grile de punctaj.

3.3 Criterii de selecție pentru acțiunile de cooperare teritorială

Programul Regional Sud Muntenia 2021 – 2027 face referire pentru fiecare obiectiv specific, la posibile proiecte comune inter-regionale, transfrontaliere, internaționale și intersectoriale care ar putea fi implementate pe durata Programului, în vederea realizării de complementarități și sinergii cu programele gestionate în mod direct de către Comisia Europeană. În acest sens, la nivelul Ghidului Solicitantului, vor fi definite criteriile pentru selecția proiectelor, care vor fi mai apoi supuse aprobării Comitetului de Monitorizare a Programului Regional Sud Muntenia, în conformitate cu prevederile articolului 40, alineatul 2, litera (a) din cadrul Regulamentului nr. 1060/2021 privind dispozițiile comune.

3.4 Aspecte legate de evaluarea tehnică și financiară

În conformitate cu prevederile articolului 5 din OUG nr.23/2023, numărul criteriilor utilizate pentru evaluarea tehnică și financiară nu va fi mai are de 10, iar detalierea acestora se va realiza la nivel de subcriterii al căror număr nu va depăși 30. Dacă este cazul, subcriteriile vor fi detaliate la nivel de opțiuni, în funcție de specificul fiecărui apel de proiecte.

Minimum 50% din criteriile și subcriteriile utilizate pentru evaluarea tehnică și financiară vor fi digitalizate.

În stabilirea punctajelor, ca regulă generală, a fost folosită următoarea metodă:

- ponderea cea mai mare din punctajul total a fost alocată pentru criteriul referitor la contribuția proiectului la realizarea obiectivelor priorității pentru a răspunde cerințelor Programului Regional Sud-Muntenia 2021-2027 precum și cerințelor Regulamentului UE nr.1060/2021;
- următorul nivel de punctaj a fost alocat pentru calitatea și maturitatea proiectului pentru a încuraja finanțarea proiectelor de calitate, a soluțiilor inovatoare, care propun cele mai noi standarde de calitate, precum și proiectele cu un grad ridicat de maturitate pentru a urgenta implementarea proiectelor;
- categoria următoare de punctaj a fost atribuită criteriilor privind capacitatea financiară și operațională a solicitantului (pentru asigurarea că există resursele necesare implementării optime a proiectelor), respectarea principiilor privind egalitatea de șanse, nediscriminarea, accesibilitatea și dezvoltarea durabilă (pentru a răspunde cerințelor orizontale la nivel comunitar), dar și privind complementaritatea cu proiectele finanțate atât din surse naționale cât și comunitare (pentru a răspunde cerințelor Programului Regional Sud-Muntenia 2021-2027 și a asigura o sinergie în dezvoltarea și creșterea economică regională);

- pentru asigurarea integrării aspectelor de mediu la nivelul proiectelor, a fost alocat un punctaj și criteriilor aferente reducerii emisiilor de GES și adaptării în fața schimbărilor climatice, într-o pondere mai mică pentru a nu denatura obiectivul general al programului;
- o pondere mai mică din punctajul total a fost alocată unor aspecte particulare, în funcție de specificul fiecărui apel de proiecte.

Detalierea punctajelor se va realiza la nivelul fiecărui ghid al solicitantului, în cadrul grilei de evaluare tehnică și financiară.

AM PR Sud-Muntenia stabilește un prag de calitate de minimum 50% din punctajul maxim care poate fi acordat, în funcție de specificul apelului.

Proiectele care obtin un punctaj mai mare sau egal cu punctajul minim de calitate sunt contractate în ordinea descrescătoare a punctajelor până la acoperirea alocării apelului.

Proiectele care îndeplinesc pragul de calitate, în situația în care există egalitate de punctaj, se vor contracta în funcție de data și ora depunerii și în limita alocării financiare a apelului, până la acoperirea acesteia.

În cadrul apelurilor competitive, AM PR Sud-Muntenia poate stabili un prag de excelență sau mai multe praguri de excelență în cadrul fiecarui apel de tip competitiv, a cărui/ căror atingere determină, în mod direct, decizia de demarare a etapei de contractare, în limita bugetului aprobat, fără a fi necesară soluționarea contestațiilor depuse care au ca obiect rezultatele evaluării tehnice și financiare.

Pragul de excelență nu poate fi mai mic de minimum 70% din punctajul maxim care poate fi acordat.

În cazul stabilirii mai multor praguri de excelență, mecanismul este următorul:

- Cererile de finanțare depuse în primele 60 de zile calendaristice de la data de depunere a proiectelor în cadrul apelului vor parcurge etapele de verificare a conformității și evaluare tehnică și financiară, urmând a fi direct contractate cele care au obținut cel puțin punctajul aferent pragului de excelență și care se încadrează în alocarea financiară disponibilă pentru acest apel. Dacă alocarea financiară disponibilă nu este acoperită, restul proiectelor care au obținut punctaj între punctajul minim de calitate si pragul de excelenta, vor fi menținute în competiția cu proiectele din lunile următoare.
- Cererile de finanțare depuse în următoarea lună (luna 3 de depunere), vor parcurge etapele de verificare a conformității și evaluare tehnică și financiară. Proiectele care au obținut cel puțin punctajul aferent noului prag de excelență, atât din prima tranșă (din cele menținute în competiție) cât și din tranșa curentă, vor fi contractate dacă se încadrează în alocarea financiară rămasă disponibilă. Dacă alocarea financiară disponibilă nu este acoperită, restul proiectelor care au obținut punctaj între punctajul minim de calitate si pagul de excelență (provenind din ambele tranșe), vor fi menținute în competiția cu proiectele din lunile următoare.
- Cererile de finanțare depuse în luna a patra vor parcurge etapele de verificare a conformității administrative și evaluare tehnică și financiară. Proiectele care au obținut cel puțin punctajul aferent noului pragului de excelență, atât din tranșele anterioare (din cele menținute în competiție) cât și din tranșa curentă, vor fi contractate dacă se încadrează în alocarea financiară rămasă disponibilă.

Dacă alocarea financiară disponibilă nu este acoperită, vor fi selectate, în ordinea punctajelor, proiectele rămase în competiție din toate tranșele, care au obținut cel puțin pragul de calitate.

Proiectele care îndeplinesc pragurile de excelență stabilite prin ghidurile specifice fiecarui apel de proiecte se vor contracta direct, în funcție de data și ora depunerii și în limita alocării financiare a apelului.

Pentru cererile de finanțare, altele decât cele care se încadrează în pragurile de excelență stabilite anterior, etapa de contractare este demarată ulterior finalizării procesului de soluționare a contestațiilor, în baza rezultatelor finale, respectiv a punctajelor finale și cu încadrarea în bugetul disponibil.

Pentru apelurile de proiecte pentru care nu se desfășoară etapa de evaluare tehnică și financiară și nu implică acordarea de puncte, pragul de calitate este reprezentat de îndeplinirea tuturor criteriilor de eligibilitate stabilite la nivelul ghidului solicitantului.